

O biogás como solución ao problema dos xurros? Un debate aberto desde o rural galego

Sonia María Mareque Alonso*

O pasado 15 de febreiro celebrouse no concello de Antas de Ulla unha mesa redonda baixo o título *Os xurros, un problema ambiental? As plantas de biogás, unha solución?*. Foi un encontro impulsado por ADEGA e pola veciñanza para abordar, con pluralidade de voces do sector agrario, técnico e ecoloxista, os riscos ambientais e sociais que supón a proliferación de macroproxectos de biogás e/ou biometano. O debate puxo en evidencia unha importante coincidencia: o rural debe ser protagonista e beneficiario, non vítima, das transformacións enerxéticas.

Balsa de tratamento de xurros dunha granxa de vacas

O salón de actos de Antas de Ulla acolleu o pasado 15 de febreiro de 2025 unha xornada que evidenciou a crecente preocupación no interior de Galiza pola implantación de macroplantas de biogás, amparadas nun discurso aparentemente verde, mais que agochan intereses económicos alleos ao ben común. A mesa redonda, organizada por ADEGA, reuniu representantes do mundo gandeiro, sindical, científico e ecoloxista, co obxectivo de analizar o papel destas instalacións na xestión dos xurros e o seu verdadeiro impacto sobre o medio e a poboación.

O acto foi presentado por Pilar García Porto (alcaldesa de Antas de Ulla), por Carlos Alberto Rodríguez Rodríguez (representante da Vicepresidencia da Deputación de Lugo) e Daniel Vispo (membro de ADEGA), quen deron a benvinda ás persoas asistentes e destacaron a importancia de abrir espazos de diálogo arredor do futuro do rural. A mesa de debate estivo conformada por Xoán Castro, investigador do CIAM; Xulio Fernández, coordinador

do sector lácteo do Sindicato Labrego Galego; Elías Somoza Regueiro, responsable da área de gandería de FRUGA; Jacobo Feijóo Lamas, técnico de Unións Agrarias; José Luís Pérez Barreiro, presidente de Agromuralla; Adrián Riádigos, presidente de Gandeiras e Gandeiros Elas-Eles; e Sonia Mareque Alonso, tecnóloga de alimentos.

Baixo o título provocador *Os xurros, un problema ambiental? As plantas de biogás, unha solución?*, a xornada serviu para desmitificar algunhas ideas instaladas no debate público. Todos os participantes coincidiron en que a realidade do rural galego, especialmente en comarcas como a da Ulloa, non pode ser tratada desde fóra, sen ter en conta os saberes tradicionais, as necesidades reais da gandería e as características do territorio.

Desde Unións Agrarias, Jacobo Feijóo defendeu que calquera proxecto que chegue ao rural debe resolver problemas reais e xerar riqueza, con execucións técnica e

Planta de biogás

socialmente axeitadas. Reclamou non confundir instalacións que manexan lodos de depuradora con aquelas que poderían tratar esterco ou xurro agrario, para marcar así unha clara liña vermella.

José Luís Pérez Barreiro, de Agromuralla, sumouse a esta visión e esixiu que os proxectos se fundamenten en criterios técnicos reais e non só económicos ou políticos, e que se conte coa xente do territorio. Adrián Riádigos, desde Gandeiros e Gandeiras Galegos Eles-Elas, comprometeuse a colaborar en todo o posible para impedir que se impoñan modelos alleos aos intereses do rural.

Elías Somoza Regueiro (Fruga) puxo o foco no perigo de que grandes empresas empreguen este tipo de proxectos como ferramentas para facer negocio, ao explotar os recursos do rural sen deixar beneficios nin decisións no territorio.

Desde o eido científico, o enxeñeiro agrónomo Xoán Castro, investigador do CIAM, destacou a importancia de manter a unidade entre colectivos ecoloxistas e o mun-

do gandeiro, e alertou contra o discurso que pretende dividir urbano e rural. Lembrou que o vacún galego non é só economía, senón tamén coidado do territorio, paisaxe e soberanía alimentaria. Criticou, ademais, o modelo industrial de alimentación baseado en pensos importados que, ademais de favorecer a deforestación no Sur global, contribúe á perda de autonomía do sector primario galego.

"A loita contra a implantación destas plantas de biogás non é unha loita contra a enerxía renovable, senón contra un modelo extractivista que, disfrazado de verde, pretende converter o noso territorio en vertedoiro e fonte de beneficio alleo"

Xulio Fernández, do Sindicato Labrego Galego, foi contundente: "A planta de biogás en Antas non ten cabida, imos traballar para que non se implante". Denunciou o papel das leis e normativas que favorecen intereses industriais e instou a veciñanza a implicarse na súa transformación para que respondan ao ben común. Reivindicou un modelo baseado na produción local de alimentos, como os queixos, leite ou carne de proximidade.

Pechou a xornada Daniel Vispo, de ADEGA, que agradeceu o consenso acadado en torno á idea de que os xurros son un recurso fertilizante que debe ser aproveitado con racionalidade. Alertou contra a lóxica da Unión Europea que, ao tempo que promove a transición ener-

De esquerda a dereita: Carlos Alberto Rodríguez Rodríguez (representante da Vicepresidencia da Deputación de Lugo), Pilar García Porto (alcaldesa de Antas de Ulla), e Daniel Vispo (membro de ADEGA) durante a presentación da xornada · José Ángel Mariño Rey

De esquerda a dereita: Xulio Fernández (coordinador do sector lácteo do Sindicato Labrego Galego), Xoán Castro (investigador do CIAM), Elías Somoza Regueiro (responsable da área de gandería de FRUGA), Adrián Riádigos (presidente de Gandeiras e Gandeiros Elas-Eles), José Luís Pérez Barreiro (presidente de Agromuralla) e Jacobo Feijóo Lamas (técnico de Unións Agrarias) · José Ángel Mariño Rey

xética, inviste en guerras e militarismo. Chamou á cautela ante promesas verdes que ocultan beneficios para grandes empresas.

Un modelo enerxético insostible

As razóns contra a instalación dunha planta de biogás en Antas de Ulla foron abordadas desde o argumentario ambiental, técnico e social. A súa proximidade a vivendas e equipamentos sensibles (residencia de maiores, futuro centro de saúde), os impactos sobre a calidade do aire (cheiros, emisións), a circulación de vehículos pesados e a posibilidade de acumulación de dixestato sen tratamento, fan incompatible este tipo de instalacións co benestar da poboación.

Ademais, quedou claramente constatado ao longo da xornada que a comarca da Ulloa non presenta un problema de exceso de xurros nin esterco. As granxas da zona xestionan os seus residuos de maneira axeitada e adaptada ao territorio, polo que a hipotética planta de biogás non disporía de materia prima suficiente na contorna inmediata. Isto obrigaría a importar residuos doutras zonas, como xurros de explotacións intensivas, lodos de depuradora ou restos de matadoiros, o que agravaría á súa vez o impacto ambiental tanto polo transporte como polo aumento das emisións derivado do tratamento destes materiais altamente contaminantes. Ademais, a comarca carece dunha rede gasística

á que conectar a produción, non dispón dun polígono industrial adaptado nin dunha EDAR (Estación Depuradora de Águas Residuais) que permita o tratamento axeitado dos residuos xerados, polo que a localización resulta totalmente inadecuada para unha instalación destas características.

O argumento económico tampouco se sostén: a instalación comprometería a imaxe rural, etnográfica e natural do municipio, e podería afectar producións ecolóxicas e o turismo verde que se vén desenvolvendo na zona. Lonxe de resolver problemas do sector, podería condicionar negativamente a actividade das granxas locais.

Conclusión

A xornada celebrada en Antas de Ulla foi unha mostra de intelixencia colectiva. Mostrou que desde a diversidade ideolóxica e profesional pode artellarse un discurso común en defensa do rural. A loita contra a implantación destas plantas de biogás non é unha loita contra a enerxía renovable, senón contra un modelo extractivista que, disfrazado de verde, pretende converter o noso territorio en vertedoiro e fonte de beneficio alleo. O rural galego debe ter voz e capacidade de decisión. O futuro enerxético non pode estar en mans do capital.

*Sonia María Mareque Alonso. Tecnóloga de Alimentos e presidenta da Asociación Colectivo Veciñal Berce do Ulla.